

[Hartvig Frisch.]

begynder at vejre i Luften efter Valg, f. Eks. det ærede Medlem Hr. Krag, der jo er en fin Kender af Atmosfæren. Fra min Side skal der ikke lyde Indvendinger herimod, selv om jeg nok kan forstaa de praktiske Vanskeligheder, der saa stærkt er blevet fremhævet f. Eks. i „Berlingske Tidende“ for nogen Tid siden; men før man tænker paa et Valg, maa man dog vide, hvad det er for Spørgsmaal, man vil stille Befolkningen, thi der er intet i Situationen omkring de fem Partiers Samling, der rokker ved det Mandat, Folket har givet os.

At Befolkningen forstaaer, hvor meget der staar paa Spil for selve Danskheden under et Opgør i Europa af disse Dimensioner, viser den Bølge af Danskhed, som fra hele Kulturens mangestrengede Instrument toner os i Møde. Fra Radioens Studier, fra Nationalteatrets Scene, fra Universitetets Lærestole, fra Grundtvigskirkens Hvelvinger lyder den samme klangfulde danske Tone. Og det er intet Under, at det er Grundtvigs Navn, der oftest nævnes, Folkehøjskolens Grundlægger, Psalmedigteren og Frihedens Forkæmper. Men midt under denne naturlige Indføling i vor danske Egenart maa vi vogte os for at afkaste Broerne, der fører ud i Verden og ud i Fremtiden. Fortiden kan være en Inspiration, men den Gnist, der tændes, maa lyse og vise Vej ud i Fremtiden. Et Kulturområde som Danmarks kan aldrig være aandeligt selvforsynende; selv langt større Lande kan heller ikke være det uden Fare for at stagnere. Derfor vil ikke engang Norden med sine 12 Millioner kunne være aandeligt autarkisk.

I tidligere Tid var det Klassicismen, den græsk-romerske Oldtid, der altid stod aaben — selv for smaa Nationer — til at give Impuls og Belæring paa lige Fod med alle Verdens Folk. Denne primære Kilde til Humanisme har vor Skole ladet indtørre, ofte i en misforstaaet Tro paa det saakaldt praktiske. Maaske vil denne Kilde atter aabne sig, som den gjorde under og efter Napoleonskrigene. Herom skal jeg ikke spaa.

Men jeg ønsker for det danske Aandsliv — i Videnskaben saavel som i Kunsten —, at det som forhen maa sende sine Rødder vidt ud i Verden, og at det maa vise sin Egenart, ikke ved at udelukke sig fra det

fremmede, men ved at bearbejde det. Det var det, Grundtvig gjorde for sin Tid, da vort Land ogsaa blev kastet ind i det store Opgør, og det vil ikke være i Gentagelsen, men i Nyskabelsen, hans Gerning skal eftergøres. Det er ikke nok at bygge Sognegaarde, hvis vi lukker os inde i os selv og i Fortiden. Men dermed skal ikke være sagt, at vi ikke skal paakalde de Toner fra Fortiden, som taler deres klangfulde Sprog om dansk Bedrift og dansk Indsats. Historien er en mærkelig Bog; den læres i Ungdommen som en Lektie, men opfattes først i Aarene fremefter som en Erfaring, og gamle, glemte og længst forsvundne Træk naar ved Erfaringen ny Tydning og ny Forstaaelse.

Der har en Gang før i Danmarks Historie været en truende Situation, hvor alt saa mørkt ud. Det var i 1659 og 1660, da Svenskerne belejrede København og Kongen foretrak at dø i sin Rede. Dengang havde Danmark en Stænderforfatning, og under Presset af de voldsomme Begivenheder sluttede Gejstligheden og Borgerne sig sammen i en Sammenslutning, som de kaldte „De forenede under Københavns Frihed“. Udtrykket har altid lydt underligt i mit Øre lige indtil nu. For nu forstaaer jeg det, og den Sammenslutning af fem Partier, der nu har fundet Sted, kunde vi godt med dette gamle Ord fra vor Historie kalde „De forenede under Danmarks Frihed“. Det er Meningens med vor politiske Gerning baade i denne Sal og udenfor. Deri udtrykkes det Maal, vi arbejder for, og den Sag, vi staar sammen om: Danmarks Frihed.

Elgaard: Efter sin grundlovsmæssige Placering er Finansloven Rigsdagens fornemste politiske Dokument. Den er Rammen om Statens finansielle Tilværelse, og den rummer i sig Foranstaltninger af stor Rækkevidde for hele Samfundslivet. En Række af disse Foranstaltninger vil under de Vilkaar, der i Øjeblikket virkes og arbejdes under i Danmark, blive af noget anden Karakter end i en Række foregaaende Aar. Naar Finanslovsforslaget for det kommende Aar ikke des mindre er traadt noget i Baggrunden — ikke med Hensyn til Lovens Betydning, men saaledes, at man har ønsket at gennemføre en Række betydende Lovforslag af anden Art, inden man tog fat paa Behandlingen af Finanslovsforslaget